



Γράφει ο Γιώργος Παυλόπουλος

Κανείς, φυσικά, δεν μπορεί να πάρει στα σοβαρά τις... κραυγές αγωνίας που βγάζουν η Μέρκελ, ο Ομπάμα, ο Κάμερον, ο Ολάντ και άλλοι Δυτικοί για την παραβίαση του διεθνούς δικαίου και της εθνικής κυριαρχίας της Ουκρανίας, με αφορμή το δημοψήφισμα στην Κριμαία – όπου δόθηκε το πράσινο φως με συντριπτική πλειοψηφία, όπως ήταν αναμενόμενο, η ένωση με τη «Μητέρα Ρωσία». Βλέπετε, έχουν λερωμένη τη φωλιά τους σε πολλές περιπτώσεις, με πιο κραυγαλέα τη διάλυση της πρώην Γιουγκοσλαβίας, το «κερασάκι στην τούρτα» της οποίας ήταν η ανεξαρτητοποίηση του Κοσόβου. Μια εξέλιξη που κατέστη εφικτή μετά τη στρατιωτική επέμβαση του NATO κατά της Σερβίας, το 1999 – γι' αυτό, άλλωστε, οι Κοσοβάροι και οι απανταχού ομοεθνείς τους Αλβανοί πανηγύριζαν ανεμίζοντας τις σημαίες των ΗΠΑ, της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Βρετανίας, του NATO και της ΕΕ.

Όχι ότι ο Πούτιν και η Μόσχα πρεσβεύουν ή κάνουν κάτι διαφορετικό. Άλλωστε, ενώ τότε ήταν εκείνοι που διαμαρτύρονταν για τα ίδια ακριβώς πράγματα, σήμερα δεν διστάζουν να αλλάξουν ρόλο – και θα το κάνουν και πάλι στο μέλλον χωρίς να το πολυσκεφτούν, όπως θα το επαναλάβουν και οι Δυτικοί, εφόσον παραστεί ανάγκη και ευκαιρία. Ούτως ή άλλως, ειδικά μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, οι πάντες έχουν γραμμένο στα παλαιότερα των υποδημάτων τους το «Διεθνές Δίκαιο» – κι αυτό είναι κάτι πέρα ως πέρα φυσιολογικό.

Η εξήγηση δεν είναι δύσκολη. Αυτό ακριβώς το δίκαιο αντιπροσωπεύει τους συσχετισμούς και τις ισορροπίες μιας εποχής που πεθαίνει σιγά-σιγά, με καταλύτη την πιο βαθιά, δομική και επίμονη οικονομική κρίση που έχει γνωρίσει ο καπιταλισμός εδώ και πολλές δεκαετίες – για ορισμένους από την εποχή της Πρώτης Πετρελαϊκής Κρίσης, στις αρχές της δεκαετίας του '70, για άλλους από το Κραχ του 1929 και τη Μεγάλη Ύφεση που το ακολούθησε.

Αυτή ακριβώς η κρίση προκαλεί τεκτονικές γεωπολιτικές αναταράξεις και ανακατατάξεις, με τους ισχυρούς να επιδιώκουν να ξαναμοιράσουν τις σφαίρες επιρροής και τους αδύναμους να αγωνίζονται να γλυτώσουν ό,τι μπορούν. Κι ας μην λησμονούμε ότι αυτή δεν είναι παρά η άλλη πλευρά της κατάρρευσης του κοινωνικο-πολιτικού μοντέλου που σφράγισε την προηγούμενη περίοδο της ταξικής πάλης, πρωτίστως στην Ευρώπη αλλά όχι μόνο εδώ.

Σε κάθε περίπτωση, σε μια τέτοια περίοδο – όπως συνέβη σε όλες τις αντίστοιχες στη σύγχρονη ιστορία της ανθρωπότητας, οι κανόνες και τα σύνορα που έχουν τεθεί πετιούνται στα σκουπίδια, πρωτίστως από τους ισχυρούς. Κάθε φορά δε, χρησιμοποιούνται διαφορετικές δικαιολογίες για να επιτευχθεί ο σκοός που έχει τεθεί.

Πρέπει, ωστόσο, να λάβουμε σοβαρά υπόψη μας ότι σήμερα, το επιχείρημα που είναι... της μόδας αφορά στην υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των μειονοτήτων. Με άλλα λόγια, επανέρχεται με δριμύτητα και βιαιότητα στο προσκήνιο το ζήτημα της «αυτοδιάθεσης των εθνών». Μόνο που εάν σε προηγούμενες δεκαετίες αυτό γινόταν, στις περισσότερες τουλάχιστον περιπτώσεις, με αριστερό πρόσημο, σήμερα το ζήτημα ανακινείται από το ίδιο το κεφάλαιο, αποκτώντας πολλές φορές

αντιδραστικό περιεχόμενο.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία και για μια ακόμη φορά, το «ταξικό» συνθλίβεται από το «εθνικό» και υποτάσσει εκατομμύρια καταπιεσμένους ανθρώπους στις στρατηγικές επιδιώξεις των εθνικών αστικών τάξεων και του κεφαλαίου – το οποίο ποτέ και παρά του αντιθέτου λεγόμενα στο όνομα της παγκοσμιοποίησης, δεν έπαψε να έχει εθνική βάση.

Υπό αυτό το πρίσμα, η Αριστερά και κυρίως η αντικαπιταλιστική, επαναστατική Αριστερά, οφείλει να ανοίξει εγκαίρως τη συζήτηση γύρω από το συγκεκριμένο ζήτημα. Η άκριτη και άνευ όρων στήριξη του δικαιώματος της αυτοδιάθεσης των εθνών και των πάσης φύσης μειονοτήτων στην εποχή του ολοκληρωτικού καπιταλισμού και της πιο βαθιάς κρίσης που έχει γνωρίσει, μάλλον αποτελεί μια θανάσιμη παγίδα...